

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Ragnhild Lønningdal	Arkivkode: FE-140
Arkivsaksnr: 20/109	Løpenr: 22/257
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Naturutvalet	08.02.2022	003/2022

**Handsaming av problemstillingar undervegs i planutarbeidinga -
Kommunedelplan for akvakultur****08.02.2022 Naturutvalet:**

Handsaming i møtet:

Framlegg, foreslått av Monica Tjønna, Senterpartiet

Samnanger kommune går vidare med alt. 2; der dei to lokalitetane Sagen II og Nygård får høve til utvidingar/endingar.

Areal A02 og A04 vert tatt ut av planen.

Det vert ikkje lagt inn fleire areal.

Samnanger kommune krev at tidlegare vedtekne målsetningar vert ivaretatt.

Øyvind S. BL Gunn P. Ap, Anja E. BL, Oscar R. MDG, Monica T. Sp

ABO Plan & Arkitektur avd. Stord v/ Sarah Eggereide (arealplanleggjar og marinbiolog) hadde ein presentasjon om arbeid dei gjer for Samnanger i samarbeid med kommunedelplanen for akvakultur. Presentasjonen som Eggereide hadde ligg vedlagt møteprotokollen.

Representantane i naturutvalet diskuterte saka, og Eggereide svarte på spørsmål.

Monica Tjønna (Sp) bad om eit gruppemøte. Etter gruppemøte sette Tjønna fram framlegg til vedtak på vegne av Øyvind Steinsland (Bl), Gunn Østvik Petersen (Ap), Anja Elisabeth Gjerde Markhus (Bl), Oskar Røen (MDG) og seg sjølv.

Framlegget til vedtak frå dei fem representantane vart sett opp imot rådmannen sitt.

Resultatet av røystinga vart for følgjer:

Røysta for rådmannen sitt framlegg:	Røysta for framlegget som Tjønna sette fram:
Karl Bård Kollbotn (FrP)	Anja Elisabeth Gjerde Markhus (Bl)
Linda Haug Kollbotn (FrP)	Gunn Østvik Petersen (Ap)
Oskar Røen (MDG)	Øyvind Steinsland (Bl)
Kjell Roar Nordvik (H)	Monica Tjønna (Sp)
Ove Totland (Bl)	
Totalt: 5 røyster	Totalt: 4 røyster

Rådmannen sitt framlegg til vedtak vart vedteke med 5 mot 4 røyster.

NAT- 003/2022 Vedtak:

Administrasjonen og ABO Stord AS arbeider vidare med Kommunedelplan for akvakultur med følgjande føringar for innhaldet i planen:

Det er potensiale for at ny teknologi kan gjera det mogleg å innfri miljøkrav, til dømes lukka anlegg med høg grad av reinsing. Det kan også tenkjast at det er mogleg med andre artar enn laks og sjøaure, til dømes tare, og at slik akvakultur vil innfri dei miljøkrava me stiller. Det vil då vera ei føremon for Samnanger at ein har tilgjengeleg og planavklart areal i kommunedelplanen, slik at ein kan få til ny næringsutvikling i kommunen, utan at det går på bekostning av miljøet. Me rår til at det i kommunedelplanen vert arbeidd vidare med alternativ 3 som nemnt i saksutgreiinga.

Alternativ 3: Gi lokalitetane Sagen II og Nygård høve til utviding/ending. Ta ut areala A02 og A04. Ta inn to nye areal i tillegg, lenger ute i fjorden, og med vilkår knytt til miljø eller art i føresegnene. Konsekvens: Vidareføring av dagens situasjon, men ein gir dei to eksisterande anlegga fleksibilitet til å kunna justera på drifta. Ein legg også til rette for to nye anlegg der kommunen vil *styra* drifta med miljøkrav eller føresegner om kva art som kan oppdrettast.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Administrasjonen og ABO Stord AS arbeider vidare med Kommunedelplan for akvakultur med følgjande føringar for innhaldet i planen:

Det er potensiale for at ny teknologi kan gjera det mogleg å innfri miljøkrav, til dømes lukka anlegg med høg grad av reinsing. Det kan også tenkjast at det er mogleg med andre artar enn laks og sjøaure, til dømes tare, og at slik akvakultur vil innfri dei miljøkrava me stiller. Det vil då vera ei føremon for Samnanger at ein har tilgjengeleg og planavklart areal i kommunedelplanen, slik at ein kan få til ny næringsutvikling i kommunen, utan at det går på bekostning av miljøet. Me rår til at det i kommunedelplanen vert arbeidd vidare med alternativ 3 som nemnt i saksutgreiinga.

Alternativ 3: Gi lokalitetane Sagen II og Nygård høve til utviding/ending. Ta ut areala A02 og A04. Ta inn to nye areal i tillegg, lenger ute i fjorden, og med vilkår knytt til miljø eller art i føresegnene. Konsekvens: Vidareføring av dagens situasjon, men ein gir dei to eksisterande anlegga fleksibilitet til å kunna justera på drifta. Ein legg også til rette for to nye anlegg der kommunen vil *styra* drifta med miljøkrav eller føresegner om kva art som kan oppdrettast.

Dokument som er vedlagt:

Notat - Arealanalyse akvakultur 07.10.2021

Kartgrunnlag - Arealanalyse akvakultur 07.10.2021

Notat - miljøkrav 30.11.2021

Kva saka gjeld:

Kommunedelplan for akvakultur vart varsla oppstart av den 26.11.20. Det kom inn 9 merknadar, og desse vart handsama i samband med vedtak av planprogrammet i kommunestyret den 25.02.21. Administrasjonen og ABO Plan og arkitektur Stord AS har arbeidd vidare med planen ut i frå føringane i planprogrammet, og i tillegg har det blitt gjort ei undersøking av oksygentilhøva og botndyrfaunaen på to lokalitetar i ytre del av Samnangerfjorden. ABO har gjort ein arealanalyse av ulike registrerte verdiar og interesser (m.m) i Samnangerfjorden, og peika ut ei handfull område der konfliktpotensialet truleg er lågt. Denne analysen er vedlagt, og omtala meir under «vurderingar og konsekvensar».

Den 16.12.2021 vart planarbeidet så langt presentert for ei rekkje myndigheiter i eit regionalt planforumsmøte, og me fekk tilbakemeldingar på arbeidet som gjev noko retning vidare. Det er no også behov for ei politisk styring av kva plandokumenta skal innehalda.

Samnanger kommune har vedteke følgjande mål for planprogrammet for akvakultur i sjø:
«Fjordsystemet og naturmangfaldet sine tålegrenser skal ikkje overskridast og det skal vere eit produksjonsmessig overskot av ville lakse- og sjøørretstammer i dei elver i Samnanger som har dette. Akvaplanen skal foreslå tiltak som støttar opp under denne målsettinga. Samnanger kommune ynskjer å betre ivareta både miljøet i sjøen og våre villfiskstammer i kommunen sin fjord og sjø. Vi vil ha ein nullutsleppsvisjon for forureining av kjemikalier/medisinsk utslepp og skadeleg slam i kommunen sin fjord.»

På bakgrunn av vedtaket og at det er område inst i fjordane som er registrert som oksygenfattige, kan det vera relevant å setja krav til enkelte akvakulturområde. I nokre område kan det vera fornuftig å setja krav til art, mens i andre område kan det vera relevant å setja miljøkrav med fokus på å redusera/hindra kontakt med sjøområda rundt, dvs. lukka eller semilukka anlegg. Dette kan bidra til reduksjon av utslepp til fjorden, og reduksjon i risiko for spreiding av lakselus.

ABO Stord AS vil i møtet presentera arealanalysen og trekkja opp problemstillingane det er ynskjeleg å få diskutert.

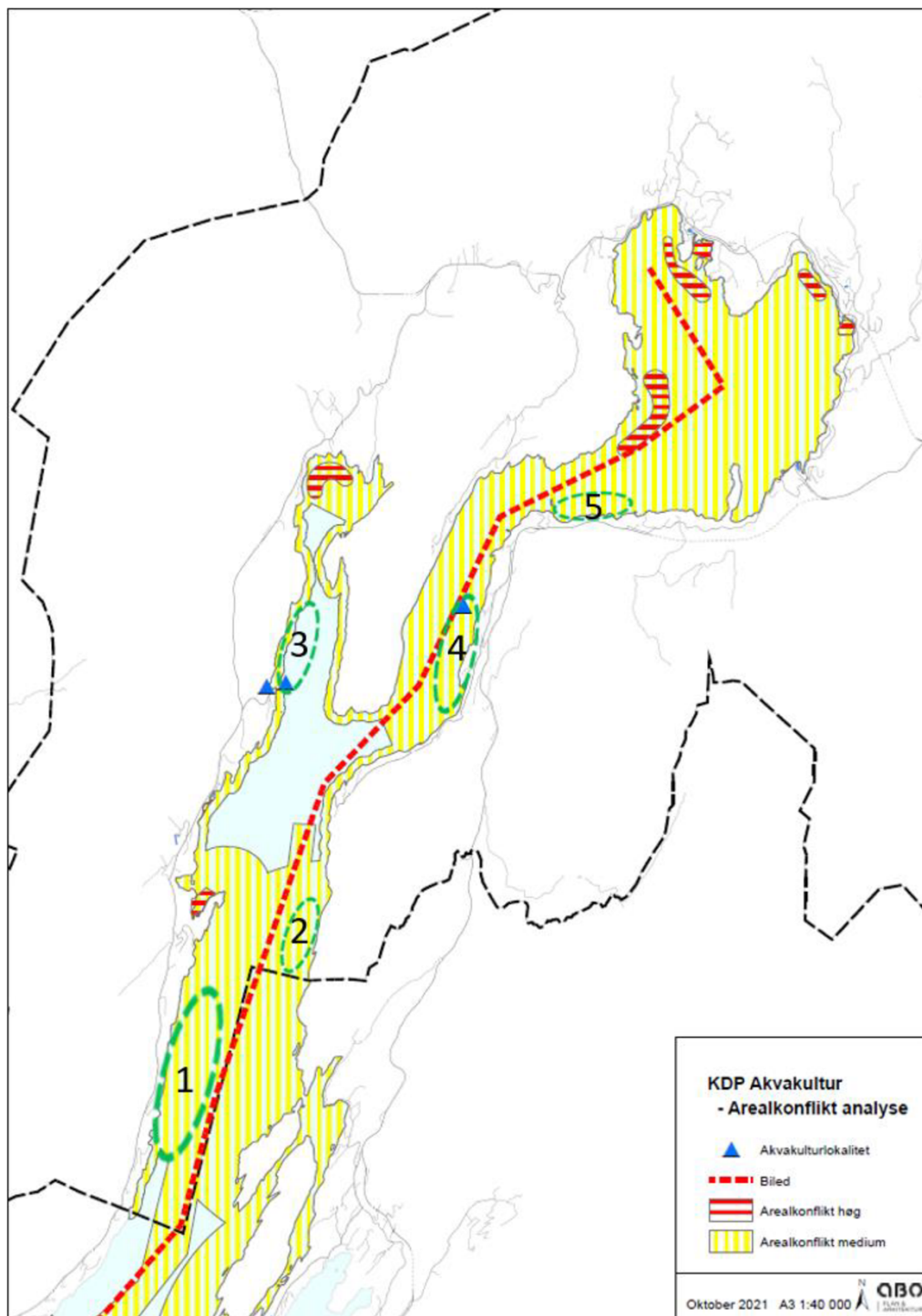
Vurderingar og konsekvensar:

Oppsummering av resultata frå arealanalysen:

Det er gjennomført ein overordna arealanalyse for å identifisere sjøområde i kommunen som kan vera aktuelle for akvakultur. Gjennom analysen ønskjer ein å avklare interessekonfliktar mellom akvakultur og andre interesser på eit overordna nivå. Analysen er basert på kjente og tilgjengelege digitale data, som t.d. naturbase.no, kystverket, fiskeridirektoratet med fleire. Alle relevante faktorar knytt til etablering av akvakultur vert ikkje fanga opp i analysen. Dette gjeld til dømes straumtilhøve, lokale fiskeplassar som ikkje er kartfesta i offentlege databasar m.m. Analysen er vedlagt, samt kart.

Arealanalysen viser fem potensielle areal i kommunen (sjå vedlagt notat, og kart under)

- Tre areal ligg allereie inne i gjeldande kommuneplan (nr. 3, 4 og 5 i kartet under), men analysen viser høve til noko utviding. To av desse areala er lokalitetar som er i bruk i dag; Sagen II og Nygård (3 og 4). Eitt areal (5) ligg i indre delen av Samnangerfjorden.
- Arealanalysen viser to nye areal, som ligg lenger ute i fjordsystemet (nr. 1 og 2 i kartet under). Det er kome innspel på eitt av desse områda (ved Erevika, nr. 2). Førrelse vurderingar viser at desse to areala ikkje er i vesentleg konflikt med andre interesser, men det er ikkje gjort ei grundig konsekvensutgreiing.
- Eitt areal som ligg inne i gjeldande plan er føreslått tatt ut (A02 i kommuneplankartet, tvers over fjorden for Nygård). Dette er basert på at det ligg tett på eksisterande anlegg på Nygård, og kjem i konflikt med kvit sektor frå Oldervik lykt. Av omsyn til effektiv sjøtransport og god passasje bør det ikkje leggjast til rette for akvakulturanlegg på begge sider av fjorden i dette området.

Figur 1. Kart over moglege akvakulturlokalitetar, basert på arealkonfliktanalyse utført av ABO.

Resultata frå undersøkingar av fjorden:

Det er gjennomført oksygenmålingar og botndyrundersøkingar i Samnangerfjorden i september 2021. Resultata viser at det er gode oksygenforhold gjennom heile vassøyla. Det manglar resultat frå kjemisk tilstand og botndyr per i dag (blir lagt fram i møte om dei er klare).

I [indre del av Samnangerfjorden](#) er det naturleg låge oksygenverdiar, og denne vassførekomsten har økologisk tilstand «moderat» etter vassdirektivet sitt klassifiseringssystem. Vassdirektivet og vassforskrifta har eit generelt mål om at alle vassførekomstar minst skal oppretthalde eller oppnå «god tilstand». Anlegget «Nygård» ligg innanfor denne vassførekomsten.

I den [ytre delen av Samnangerfjorden](#) er den økologiske tilstanden definert som god.

ABO har også laga eit notat om moglege måtar å bruka miljøkrav i føresegnene til

kommunedelplanen, dette er vedlagt. Rundskriv H-6/18, Lover og retningslinjer for planlegging og ressursutnytting i kystnære sjøområder og rettleiaren Planlegging i sjøområdene, mai 2020, stadfestar at det vert forventet at fylkeskommune og kommune sikrar nok areal til fiskeri- og havbruksnæringa, og at dette vert vekt opp mot miljøomsyn og andre interesser. Nivået for vurderinga og utgreiinga må vera tilpassa kommuneplannivået, sidan det vil bli gjennomført meir detaljerte vurderingar av m.a. miljøverknadar ved handsaming av søknad etter akvakulturlova. Departementet meiner difor at det ikkje er naudsynt at alle miljøforhold er avklart i detalj i kommuneplanen, og at kommunar bør vera svært tilbakehalden med å sette vilkår for akvakultur som vert regulert av anna sektorregelverk.

Alle som søker om løyve til å drive oppdrett må utføre ei miljøundersøking før eit anlegg kan leggjast ut, og samstundes er anlegg som er i drift pålagt å jamleg dokumentere at miljøtilstanden på lokaliteten er tilfredsstillande jf. Norsk standard NS 9410. Dette er viktig for å kunne følgje med på om miljøpåverknaden til ei kvar tid er forsvarleg og berekraftig, både på den enkelte lokaliteten og i regionen. Denne overvåkinga gir òg betre høve til å innføre tiltak ved lokalitetar der det er uakseptable miljøutfordringar, til dømes lokalitetar i område der omsetjinga av organiske materiale er avgrensa. Slike anlegg vert følgt opp, mellom anna med auka overvaking og brakklegging. Miljøundersøkingane er delt inn i to typar undersøkingar: MOM-B som undersøker nærområdet til anlegget, og MOM-C som ser på verknaden i overgangssona lengre vekk frå anlegget. Undersøkingane gir samla eit resultat der MOM-B er klassifisert frå meget god til meget dårleg lokalitetstilstand (1-4) og MOM-C er klassifisert frå svært god til svært dårleg miljøtilstand (1-5). Vegen vidare med kommunedelplanen for akvakultur

Ein kan sjå for seg fire alternative framgangsmåtar for det vidare arbeidet med planen. Kombinasjonar av desse alternativa er sjølvstøtt og mogleg.

På bakgrunn av topografien, og oksygentilhøva er det vurdert at det ikkje bør leggjast til rette for fleire nye anlegg i det som er definert som Samnangerfjorden – indre.

1. Vidareføra dei to lokalitetane Sagen II og Nygård slik dei ligg i dag. Ta ut areala A02 og A04, jf. kart i figur 2.

Ikkje ta inn fleire areal.

Konsekvens: Dei to anlegga vil ikkje få høve til å utvida, eller justera på anlegga utover dagens kommuneplan.

Ein del anlegg kan ha potensiale til å driva meir miljøvenleg, til dømes ved å gå over til ringar i staden for stålanlegg. Dette krev meir areal enn dagens kommuneplan gir, men gir fisken betre plass, og kan medføre redusert belastninga under anlegga.

2. Gi dei to lokalitetane Sagen II og Nygård høve til utviding/ending. Ta ut areala A02 og A04. Ikkje ta inn fleire areal.

Konsekvens: Vidareføring av dagens situasjon, men ein gir dei to eksisterande anlegga fleksibilitet til å kunna justera på drifta. Utviding eller større ending vil uansett berre kunna skje i tråd med eit nytt løyve etter sektorlovverket, og vil vera avhengig av miljøundersøkingar og søknaden vil vera gjenstand for høyring/offentleg ettersyn.

3. Gi lokalitetane Sagen II og Nygård høve til utviding/ending, som nevnt i punktet over. Ta ut areala A02 og A04.

Ta inn to nye areal i tillegg, lenger ute i fjorden, og med vilkår knytt til miljø eller art i føresegnene.

Konsekvens: Som punktet ovanfor, samt legg til rette for to nye anlegg der kommunen vil styra drifta på eitt eller anna vis. Det er delte meiningar om i kva grad kommunane bør leggja slike føringar. Utgangspunktet er at kommunane bør vera restriktive med å setje vilkår for akvakultur i arealplanar, sidan næringa vert regulert i eige sektorlovverk.

4. Gi lokalitetane Sagen II og Nygård høve til utviding. Ta ut areala A02 og A04.

Ta inn to nye areal i tillegg, lenger ute i fjorden, utan vilkår.

Konsekvens: Ein legg til rette for fleire akvakulturområde i kommunen. Det vil vera opp til konsesjonsmynde, og eventuelt til oppdrettarar, om det vert etablert fleire anlegg i fjorden. Dette er slik forvaltninga fungerer i dag. Kommunen har ikkje direkte styring, relevant sektormynde styrer drifta av lokalitetane etter eige lovverk.

For alle alternativa skal det gjennomførast konsekvensutgreiing av dei aktuelle areala, samt ei overordna konsekvensutgreiing som skal belysa samla konsekvens i kommunen og i fjordsystemet av det føreslåtte alternativet.

Figur 2. Dagens kommuneplankart, med områdekodar som er nytta i teksten i avsnittet over.

Rådmannen meiner at det er potensiale for at ny teknologi kan gjera det mogleg å innfri miljøkrav, til dømes lukka anlegg med høg grad av reinsing. Det kan også tenkjast at det er mogleg med andre artar enn laks og sjøaure, til dømes tare, og at slik akvakultur vil innfri dei miljøkrava me stiller. Det vil då vera ei føremon for Samnanger at ein har tilgjengeleg og planavklart areal i kommunedelplanen, slik at ein kan få til ny næringsutvikling i kommunen, utan at det går på bekostning av miljøet. Me rår til at det i kommunedelplanen vert arbeidd vidare med alternativ 3 i lista ovanfor.